

Dervenkár István

Dolgozna otthonról? Nem csak gép kell hozzá

A magyar munkáltatók többségében él az eredendő bizalmatlanság: ha nem látják a dolgozó gép fölé görnyedő hátát, talán nem is végzi a munkáját.

Két éve a Profession készített egy felmérést a hazai munkavállalók körében. Akkor a *nem reprezentatív* kutatásban részt vevők közel 90 százaléka úgy nyilatkozott, hogy szívesen dolgozna helytől függetlenül, ám 46 százalék úgy ítélte meg, hogy erre nincsenek meg a körülmények.

A vágyak terén nincs elmozdulás, legalábbis a Fundamenta egy közelmúltban publikált országos reprezentatív felmérése szerint, ám mindössze a munkavállalók 5 százaléka dolgozik tényleges távmunkásként.

Igények és lehetőségek

A home office-t használók köre ennél bővebb. A válaszadók további 6 százaléka gyakran, további 19 százalék pedig alkalmanként végzi távolról (otthonról) a munkáját. Ez a forma főleg az irodai munkát végzőknél és a diplomásoknál jellemző. Ugyanakkor 65 százalék soha nem dolgozott még távmunkában, de ennek a körnek több mint a fele (55 százalék) jelezte, hogy szívesen kipróbálná, milyen otthonról végezni a munkát.

A munkavállalók – függetlenül attól, hogy próbálták vagy sem – viszonylag tisztán látják az otthon végzett munka előnyeit és hátrányait, így nem meglepő, hogy a többség szeretne a jelenleginél többször távmunkában dolgozni.

Fundamenta Távmunka-kutatás 2018 – elterjedtség Infogram

Az előnyök közül a legtöbben (66 százalék) az időspórolást jelölték meg, 63 százalék az alacsonyabb stresszterhelést, 58 százalék szerint pedig kiszámíthatóbb az időbeosztást. A többség azzal is egyetért, hogy otthon dolgozva az ember pénzt spórol. Azok, akik jelenleg is otthonról dolgoznak, mindazonáltal sokkal nagyobb arányban érzékelik ezeket a pozitívumokat, mint azok, akiknek nap mint nap be kell járniuk a munkahelyükre. Azt is érzékelték a válaszadók, hogy a home office nem feltétlenül hat jótékonyan a családi életre, válaszadók 49 százaléka látja ilyen szempontból is pozitívnak az otthoni munkát.

Bár a Fundamenta felmérése elsősorban a lakással kapcsolatos igényekre koncentrált, közel sem csak az fontos a home office-hoz. Végző soron a helyigény egy dolgozósarokkal is megoldható. Ennél nagyobb falat a jogi és technikai környezet megteremtése.

Jogilag is meg kell fogni

A 2012-től hatályban lévő Munka törvénykönyve a távmunkát a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen rendszeresen folytatott olyan tevékenységként határozza meg, amelyet információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközzel végeznek, és eredményét elektronikusan továbbítják. Ez nagyjából megfelel a valós helyzetnek annyiban, hogy egy autó összeszerelését valóban nehéz lenne home office-ban csinálni, de számtalan fizikai munkafázis van, amelyre akár otthon is kialakíthatók lennének a munkakörülmények.

A törvény arról is rendelkezik, hogy a távmunkát mint foglalkoztatási formát munkaszerződésben is rögzíteni kell, benne mindkét fél jogaival és kötelességeivel. Mivel azonban a törvényi szabályozás meglehetősen laza kereteket határoz meg, a munkaszerződésnek, valamint a munka keretét meghatározó szabályzatoknak az összeállítása nagy odafigyelést igényel.

A távmunkásokat is alkalmazó vállalatok egy része lényegében csak arra koncentrál, hogy a biztosítsa maga számára a munkavégzés ellenőrzésének jogát, illetve megteremtse annak technikai kereteit, például valamilyen valós idejű monitorozó, munkaidő-nyilvántartó program segítségével.

Fundamenta Távmunka-kutatás 2018 – előnyök és hátrányok Infogram

Pedig olyan részletekre is gondolnia kell, hogy megvannak-e az olyan, a munkavégzés szempontjából fontos körülmények, melyeket az irodában is kell biztosítani – a Fundamenta kutatásában részt vevők 31 százaléka alkalmasnak tartja, 37 százaléka viszont nem tartja alkalmasnak lakását az otthoni munkavégzésre. Emellett fel kell készülni rendkívüli esetekre is. Mi történik például akkor, ha munkavégzés közben a távmunkást baleset éri, és olyan sérülést szenved, amely akadályozza a munkában? Szintén szabályozni kell azt, hogy ki és milyen feltételekkel biztosítja a szükséges munkaeszközöket, és azokra vonatkozóan melyik félnek milyen felügyeleti, ellenőrzési joga van stb.

Európában felszálló ágban van a távmunka

A Pénzcentrum kigyűjtötte az Eurostat adatait, amiből az derült ki, hogy míg az EU-ban emelkedik a távmunkások aránya, és jelenleg az összes foglalkoztatott 5 százaléka dolgozik így, addig Magyarországon a 2013-as csúcs (3,9 százalék) után folyamatosan csökken, jelenleg 2,5 százaléka a távmunkások aránya.

Egy kutatás szerint az Egyesült Államokban tavaly a foglalkoztatottak 2,9 százaléka dolgozott legalább a munkaideje felében távmunkában, ez összesen 3,9 millió munkavállalót jelent. Hosszabb távú trendet nézve ott is emelkedik az arányuk, 2005-ben még mindössze 1,8 millió távmunkást regisztráltak. Az átlagos távmunkás legalább 46 éves, egyetemet végzett, és az átlagos irodai dolgozónál magasabb fizetéssel rendelkezik.

Ugyanakkor például a technológiai ipar nagyvállalatai nem támogatják a tömeges távmunkát, pedig számtalan olyan best practice van, ami annak ellenére kiválóan működik, hogy a kényszer szülte. Az IBM tavaly úgy döntött, hogy megszünteti a távmunkaprogramját. Habár nem ilyen radikálisan, de a nagy technológiai cégek (Google, Facebook stb.) is azon vannak, hogy minél szorosabban a munkahelyhez köthessék a dolgozóikat. Kampuszaik külön kis városok, amiben lehetőség szerint olyan infrastruktúrát is felhúznak – óvodákat, iskolákat, üzleteket, szórakozóhelyeket stb. –, hogy a dolgozónak akár ki se kelljen mozdulnia onnan.

Forrás: <https://bitport.hu/dolgozna-otthonrol-nem-csak-gep-kell-hozza>

Válogatta: Fonyó Istvánné